

Justis- og beredskapsministeren

Stortinget - Kommunal- og forvaltningskomiteen
Stortinget - Postboks1700 Sentrum
0026 OSLO

Deres ref.

Vår ref.
26/1451 - SBO

Dato
12.03.2026

Svar på brev fra kommunal- og forvaltningskomiteen om representantforslag 136 S (2025-2026)

Jeg besvarte i oktober 2025 et skriftlig spørsmål fra representanten Jonas Andersen Syed om samme tema (Dokument nr. 15: 81). Svaret er fortsatt dekkende for mitt syn på saken, og jeg siterer det derfor i sin helhet:

«Alle utlendinger som har midlertidig oppholdstillatelse på grunnlag av en asylsøknad, risikerer å miste oppholdstillatelsen dersom de besøker hjemlandet de har flyktet fra. I en periode gjaldt det et unntak fra denne regelen for fordrevne fra Ukraina, men dette ble fjernet i 2023. I departementets instruks GI-24/2023 heter det at «[det] bør etter departementets vurdering være samme praksis for tilbakekall for fordrevne fra Ukraina som for andre nasjonaliteter. UDI bør på vanlig måte vurdere om en reise til Ukraina i den enkelte sak tilsier et brudd på forutsetningene for den midlertidige kollektive beskyttelsen i Norge, og om dette bruddet i så fall skal medføre tilbakekall av oppholdstillatelsen.

Jeg er kjent med rapporten det vises til i spørsmålet, som anbefaler at det gjeninnføres et unntak som gir fordrevne fra Ukraina mulighet til å besøke hjemlandet uten konsekvenser for oppholdstillatelsen i Norge. Dette begrunnes bl.a. med at slik kontakt med hjemlandet kan legge til rette for frivillig tilbakevending på et senere tidspunkt.

Regjeringens politikk er at ukraineres opphold i Norge er midlertidig. Mange ukrainere vurderer tilbakevending også i dagens situasjon, og et betydelig antall har vendt hjem med tilbakevendingsstøtte. Mulighet for å besøke Ukraina er ett av flere tiltak regjeringen vurderer for å fremme frivillig tilbakevending og retur. Det

er imidlertid ikke sikkert at det vil ha den ønskede effekten, og det finnes hensyn som taler både for og mot en særregel for ukrainske fordrevne, herunder hensynet til innvandringskontroll. Regjeringen har ved flere anledninger strammet inn regelverket for midlertidig kollektiv beskyttelse, for å sikre at Norge ikke mottar en uforholdsmessig stor andel asylsøkere sammenlignet med andre nordiske land.»

Jeg bemerker at By- og regionsforskningsinstituttet NIBR i januar 2026 publiserte sin fjerde rapport om ukrainske flyktningers opplevelser og erfaringer i Norge siden fullskalainvasjonen i 2022. Rapporten er nevnt i representantforslaget. Jeg kan ikke se at det der fremkommer ny informasjon som i seg selv tilsier en annen vurdering av spørsmålet om å gjeninnføre en særregel som gir fordrevne fra Ukraina mulighet til å besøke hjemlandet uten at det har konsekvenser for oppholdstillatelsen. Andelen som ønsker å vende hjem til Ukraina, synes å ha stabilisert seg. Rapporten viser for øvrig at respondentene selv har delte meninger om regelverket for besøk i hjemlandet.

Mitt syn på saken er etter dette det samme som før: Mulighet for å besøke Ukraina er ett av flere tiltak regjeringen vurderer for å fremme frivillig tilbakevending og retur. Effekten av et slikt tiltak er imidlertid usikker, og det er også argumenter som taler imot en liberalisering av regelverket.

Jeg vil avslutningsvis bemerke at formuleringen i forslaget om å «opphøve hjemreiseforbudet» ikke er treffende. Norske myndigheter forbyr ikke ukrainere å reise hjem. Å reise hjem på besøk vil imidlertid, for ukrainere som for andre utlendinger med midlertidig oppholdstillatelse på grunnlag av en asylsøknad, kunne medføre tap av denne oppholdstillatelsen.

Med hilsen

Astri Aas-Hansen

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur